

Li Bai ibai ertzean dabil

Maitasuna, bakardadea, askatasuna eta identitatearen ibaiak bat egiten dute Itxaro Bordaren azken poesia liburuan

Amagoia Iban

Li Bai poeta txinatarra (701-762) Tang dinastiaren garaian bizi izan zen, eta askatasunari, zintzotasunari eta bat-batekotasunari idatzi zien, konbentzioarekiko mesfidantza adieraziz. Horrez gain, Txinako ibaiak aztertu zituen Li Baik. Ez gara harritu, beraz, Itxaro Bordak bere poema liburu berrian pertsonaia-aholkulari moduan erabili izanarekin, Aturri ibaiari begira jarrita maitasunari buruz —«*maitatua dela amets egiten duen harrian zintzilikatu goroldioa zara*»—, askatasunari buruz —«*hitzaren itsasoak herioaren pare mugarik ez du*»—, bakardadeari buruz —«*adiskiderik ez duen izakia bihurtua zara jadanik*»—, nortasun propioari buruz —«*herri mina, itzul minaren partez, izan mina balitz?*»— ari baitzaigu hirurogei poemaz

Poesia: Hautsak errautsa bezain Itxaro Borda
Maiatz, 2002
121 orrialde. 12 euro

osaturiko liburu honetan. «*Mututasunez kateatu barne zartatzea hurbiltzen ari da*», idatzi du Bordak liburu osoan adierazten duen saminari gorputz emanez, eta Li Bairen arrapostuak zenbaitetan zirikatzaile eta zenbaitetan lasaigarriak barne elkarriketarako mintzaide moduan erabili ditu, tristuraren espaloitik sorturiko bere gogoetetan hainbestetan aipatzen duen antzara basen iparralderanzko hegaldia abian dela adierazteko.

Li Bai ez da, hala ere, liburu honen uretan murgiltzeko Bordak aukeratu duen

bidaia lagun bakarra. Rainer Maria Rilke ere, liburu elebidun honen hasiera-hasieratik agertzen zaigu: «*Etterik ez duenak ez du jagoitik berea eraikiko*». Eta etxea naturaren barrenetan aurki daiteke. Ibaiak izan daitezke etxea liburu honetan, esaterako. Eta norbere bizipenak eta sentimenduak. Eta hautsak errautsa bezain beste maite daiteke etxea, ibaia, bizitzako bakardadea gozatzen dizun adiskidea. «*Egizu Rainer Maria Rilke bezala, ikas ezazu ahanzten eta irudiak biderkatzen*». Besteek baldintzatu gabeko zu izateko, kaltegarritzat jotzen dituzun ikasitako eta sinetsitako hainbat kontu ahanzi, *gu*-tasunak eman dezakeen babesa lortzearen *ni*-tasunari uko egiteari muzin egin ez eta ideia propioak adierazteko beldurrari aurre egin. Horixe liburu honetan behin eta berriro agertzen zaizkigun desioak. Bordak barne hausturari buruz idazten du, eta haustura hori Aturri eta Ebro ibaien artean dagoen lurraldearen bere pertzepzioan ere eman dela adierazten du. Ibaiak, itsasoak zeharkatzen dituzten hegaztiei begiratze-ko eta hitzari bide emateko pausalekua eskaintzen du, unetik unera kolorez aldatzen doan paisaia marraztu bitartean. Natura pertsonaren aldarteen ispilu garden bilakatu du idazleak.

Beste urrats bat

100% *basque* nobela sarituaren ondoren Itxaro Bordari irakurri diogun lehendabi-

Natura pertsonaren aldarteen ispilu garden bilakatu du Itxaro Bordak

ziko lana da *Hautsak errautsa bezain*, eta hartan hitz lauz eta azken honetan bertsoz idatzi duelako edo, asko maite dugun *Orain* poema liburura joan zaigu gogo batez ere Maiatzekin argitaratu duen liburu hau irakurtzean. Izan ere, Bordak duela ia bost urte eman zuen poema sortaren zenbait oihartzun sumatu ditugu berri honetan. Natura, bakardadea, maitasuna, askatasuna eta identitateari buruzko gogoeta zeuden *Orain*-en, intentsitate diferentearekin bazen ere.

Hautsak errautsa bezain honetan *Orain*-en baino puntuazio urriagoa erabili du idazleak. Arnas luzeagoaren aldeko apustua egin du, bere aurreko lanetan ageri zuen ahotsarekin erabat hautsi gabe. Finean, Bordak urrats bat gehiago eman du bere ibilbide poetikoan. Zenbaitetan errepikakorregia izan dela iruditu zaigu, testuaren intentsitatearen kalterako, eta ez da gustuen irakurri diogun lana. Baina, hala ere, sentimenduak adierazteko eta musikaltasun indartsua lortzeko hitzekin amaraun sare helkorra eraikitzeke duen gaitasunak harrapatu egin gaitu. Beste behin.

Juduen mundua gerturatzen duten Bashevis Singerren kontakizunak euskaraz

Narrazioak: Zortzi kontakizun Isaac Bashevis Singer.
Itzulpena: **Koro Navarro**
Literatura Unibertsala, 2002.
225 orrialde. 11,20 euro.

«Hila den edo hiltzen ari den kultura baten berri ematea da Singerren literaturaren helburua», dio Koro Navarrok, Isaac Bashevis Singerren ipuinen itzultzaileak. Haren ustez, liburuko zortzi kontakizun hauek «kutsu autobiografikoa» dute, «harrigarriak baitira fikzio izateko». Singerren lan honen «alderdi etnografikoa» azpimarratu du itzultzaileak; juduen ezkontzak, hiletak, errituak deskribatzen baitira.

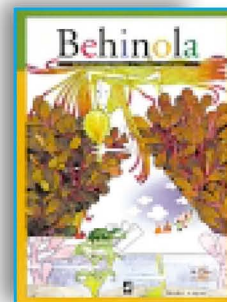
Inozentzio Oleak liburuan idatzi ditu Segura Irratian hamar urtetan eginiko kronikak

Kronika: Ostiraleko kronika Segura Irratian (1988-1997)
Inozentzio Olea.
Sendoa, 2002.
431 orrialde. 19,23 euro.

Ostiralero, eguerdiko ordu batean, irakurraldi labur bat egiten du Inozentzio Oleak Segura Irratian. 1988tik 1998ra bitarteko irakurraldiak bi liburukitan eman ditu argitara Sendoa argitaletxeak Auspoa bilduman. Jose Mari Iriondok atondu du argitalpena. Oleak egunkariak, aldizkariak, liburuak... irakurtzeko zaletasun handia izan du beti. «Horietatik gaiak bildu, eta, hortik abiatuta, nire iritzia ematen ditut», dio kronikei buruz.

Herri ipuinei buruz hainbat idazlek eginiko gogoetak plazaratu ditu Behinolak

Literatur aldizkaria: Behinola Askoren artean.
Galtzagorri elkarteak, 2002.
97 orrialde. 6 euro.

Josemari Satrustegi, Gemma Lluch, Genaro Gomez, Antonio Rodriguez, Juan Kruz Igerabide, Patxi Zubizarreta eta Felipe Juaristi idazleek 2001eko urriaren 18tik 20ra bitarte Bilboko Bidebarrieta liburutegian herri ipuinen inguruan egindako hitzaldi bana jaso du Galtzagorri elkartearen *Behinola* aldizkariaren 7. zenbakiak. Horren ondotik, hainbat libururen kritikak eta Miel Anjel Elustondok Joxe Arratibeli buruz eginiko lanak daude.

ez bai

Hainbat euskal liburu ingelesera itzulita argitaratzeko akordioa sinatu dute Eusko Jaurilaritzak eta Renoko Center of Basque Studiesek. Zer liburu aukeratuko zenituzke horretarako? Zergatik?

<http://www.egunkaria.com/eztabaida> **Egunkaria**

Eman zure iritzia!!